

Ἡ δὲ ποικιλία τῶν μέτρων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ποιητῶν εἶναι τόση, ὥστε ἕαν τις ἤρκετο εἰς ἐπιπολαίαν τῶν ποιημάτων των ἀνάγνωσιν, θὰ ἐκινδύνευε νὰ πιστεύσῃ, ὅτι οὗτοι παρέτασσαν μόνον στίχους τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἀδιαφοροῦντες διὰ τὴν συγκρότησιν ὀλοκλήρου τινὸς μετρικοῦ συστήματος. Ἄλλ' ἡ βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ στιχουργία εἶναι σοφοὶ καὶ περίτεχνοι μέτρων συνδυασμοί, κανονιζόμενοι ὑπὸ τοῦ μέλους καὶ τηροῦντες ἀπαρεγκλίτως κανόνας ἰδίους, οἱ ὅποιοι ρυθμίζουν καὶ τὴν σύνθεσιν ἐκάστου ἐκ τῶν ποικίλων γενῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ποιημάτων. Συνηθέστατα οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ποιηταὶ εἶναι αὐστηροὶ τεχνίται· εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τοῦλάχιστον μορφήν τῶν ποιημάτων των, ἀκολουθοῦντες κατὰ τοῦτο τὸ παράδειγμα τῶν ἀρχαίων. Αἱ ποιητικαὶ συνθέσεις των ὑπὸ τεχνικὴν μορφήν εἶναι ἄψογοι. Ἐκτὸς τῆς προσοχῆς, τὴν ὁποίαν κατέβαλλον, ὅπως εἰς τοὺς ἀντιστοιχοῦντας πρὸς ἀλλήλους στίχους τῶν διαφόρων στροφῶν τονίζεται πάντοτε ἡ ἴδια συλλαβή, ὥστε ἡ τομὴ νὰ γίνεται κανονικωτάτη καὶ ἀβίαστος, ἐφρόντιζον ἀκόμη ὅπως ἕκαστος στίχος, ὅταν ἀπετελεῖτο ἐκ πλειόνων τῶν ἐπτὰ ἢ ὀκτὼ συλλαβῶν, περικλείῃ ὀλοκληρον νόημα. Τὰ ποιήματά των εἶναι, ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον, σφικτοδεμένα. Ἐκαστος στίχος ἔχει τὴν ἰδίαν του μουσικότητα, ἡ ὁποία συνήθως ἐνισχύεται καὶ διὰ τῆς ἐντὸς αὐτοῦ συνηχίσεως ἢ παρηχίσεως. Καὶ κατὰ τοῦτο οἱ βυζαντινοὶ ἐκκλησιαστικοὶ στίχοι δύνανται νὰ παραβληθοῦν πρὸς τοὺς ἐλευθέρους τῶν νεωτέρων Γάλλων καὶ ἄλλων συμβολιστῶν στίχους, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἔχει τὸ ἰδίον του μέτρον, τὴν ἰδίαν του μουσικότητα, ἐπιδιωκομένης ὑπὸ τῶν μᾶλλον τεχνιτῶν καὶ τῆς ἀλληλοδιαδόχου ἐντὸς αὐτοῦ συνηχίσεως. Ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς τεχνικῆς ταύτης μορφῆς τῆς βυζαντινῆς ἐκκλησιαστικῆς στιχουργίας δίδουν οἱ «Οἴκοι» τοῦ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Σεργίου κατὰ τὸ 626 ποιηθέντος Ἀκαθίστου Ὕμνου. Οὗτος ἀποτελεῖται ἀπὸ εἴκοσι τέσσαρας στροφῆς ὁμοιομόρφους ἢ οἴκους, ἐκάστου τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον γράμμα ἀντιποκρίνεται κατὰ σειρὰν πρὸς ἓν τῶν εἴκοσι τεσσάρων γραμμάτων τῆς ἀλφαβήτου· πᾶσα δὲ στροφή ἢ οἶκος συγκροτεῖται ἀπὸ δώδεκα στίχους, ἀνὰ δύο ζευγνομένους οὕτως ὥστε ν' ἀποτελοῦν δίστιχον ὁμοίорρυθμον. Εἰς τὸ τέλος ἐκάστης στρο-